

*Правове забезпечення реалізації прав людини та перспективи їх
удосконалення.*

**ОСОБЛИВОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО
АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ В УМОВАХ
ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ**

Вакеріна А.В.,

студентка 2 курсу, гр. БП-21

*кафедри приватного та публічного права
інституту права та сучасних технологій.*

*Науковий керівник : д.ю.н., професор **Оніщик Ю.В.***

Київський національний університет технологій та дизайну.

м. Київ, Україна

В повідомленні досліджено особливості адміністративного провадження у справах про адміністративні правопорушення в умовах воєнного стану. Запропоновано висновки і рекомендації щодо удосконалення такого провадження та забезпечення прав людини і громадянина в Україні.

Ключові слова: законопроект, адміністративні правопорушення, провадження, адміністративне стягнення, строки, воєнний стан.

Постановка проблеми. З початком вторгнення Російської Федерації до території України деякі сфери суспільного життя зазнали змін зокрема , законодавство. Указом Президента України №64/2022 на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України "Про правовий режим воєнного стану" було введено в Україні воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб. Військовому командуванню (Генеральному штабу Збройних Сил України, Командуванню

об'єднаних сил Збройних Сил України, командуванням видів, окремих родів військ (сил) Збройних Сил України, управлінням оперативних командувань, командирам військових з'єднань, частин Збройних Сил України, Державної прикордонної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Управління державної охорони України) разом із Міністерством внутрішніх справ України, іншими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування було запропоновано запроваджувати та здійснювати передбачені Законом України "Про правовий режим воєнного стану" заходи і повноваження, необхідні для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави.

У зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, наголошувалося на можливості обмеження конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30–34, 38, 39, 41–44, 53 Конституції України. Також були введені тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які передбачені частиною першою статті 8 Закону України "Про правовий режим воєнного стану". КМ України наказувалося невідкладно : а) ввести в дію план запровадження та забезпечення заходів правового режиму воєнного стану в Україні; б) забезпечити фінансування та вжити в межах повноважень інших заходів, пов'язаних із запровадженням правового режиму воєнного стану на території України.

Державній службі України з надзвичайних ситуацій невідкладно разом з обласними, Київською міською державними адміністраціями, іншими державними органами, установами, підприємствами, організаціями всіх форм власності привести єдину державну систему цивільного захисту, її функціональні та територіальні підсистеми у готовність до виконання

завдань за призначенням в особливий період. Обласним, Київській міській державним адміністраціям, органам місцевого самоврядування утворити ради оборони та забезпечити сприяння військовому командуванню у запровадженні та здійсненні заходів правового режиму воєнного стану.

Міністерству закордонних справ України забезпечити інформування в установленому порядку Генерального секретаря ООН та офіційних осіб іноземних держав про введення в Україні воєнного стану, про обмеження прав і свобод людини і громадянина, що є відхиленням від зобов'язань за Міжнародним пактом про громадянські та політичні права, та про межу цих відхилень і причини прийняття такого рішення.

У зв'язку з введенням воєнного стану в Україні змінилися особливості розгляду та вирішення процесуальних справ. Одним із таких є провадження у справах про адміністративні правопорушення, як діяльність державних та інших уповноважених суб'єктів, яка врегульована адміністративно-процесуальними нормами щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення, застосування адміністративних стягнень. Виділяють два види провадження в справах про адміністративні правопорушення: *звичайне та спрощене*. *Звичайне* здійснюється у більшості справ і детально регламентовано чинним законодавством. Воно передбачає складання протоколу, визначає зміст, запобіжні заходи та порядок їх застосування, права та обов'язки учасників провадження, порядок розгляду справ, факти, обставини, що є доказами. *Спрощене*: мінімум процесуальних дій, зокрема, протокол про адміністративне правопорушення не складається у визначених законом (ст. 258 КУпАП) випадках: а) якщо розмір штрафу не перевищує трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; б) коли відповідно до закону штраф накладається і стягується, а попередження оформлюється на місці вчинення правопорушення. Спрощене провадження застосовується щодо невеликої кількості правопорушень. Таке провадження характеризується мінімумом процесуальних дій та їх оперативністю.

Отже, 1 липня 2022 року Верховна Рада України прийняла за основу законопроект № 7404 «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо здійснення судочинства в умовах воєнного стану». Проектом Закону № 7404 пропонується доповнити Кодекс України про адміністративні правопорушення новим розділом VI.

Це означає, що цим розділом регулюватимуться особливості: 1) обчислення строків накладення адміністративного стягнення; 2) провадження у справах про адміністративні правопорушення та обчислення розгляду строків розгляду цих справ; 3) повідомлення про розгляд справ; 4) обчислення строків розгляду скарги на постанову у справі про адміністративне правопорушення, апеляційної скарги, розгляду заяви про перегляд судового рішення Верховним Судом; 5) відстрочки виконання постанови про накладення адміністративного стягнення; 6) обчислення строків давності виконання постанов про накладення адміністративних стягнень. Окрім цього, в прикінцевих та перехідних положеннях законопроекту № 7404 визначено, що його норми застосовуватимуться також і до проваджень у справах про адміністративні правопорушення, які були відкриті до набрання ним чинності. Норми Законопроекту потребують вдосконалення, оскільки формулювання є неоднозначними та викликають множинність трактування, що, очевидно, призведе замість спрощення доступу до правосуддя до численних оскаржень рішень судів і нівелювання прогресивних новел. Статтею 331 визначатиметься, що під час дії воєнного стану строки накладення адміністративного стягнення, встановлені статтею 38 Кодексу, зупиняються до дня припинення або скасування воєнного стану [1].

Що стосується обчислення строків розгляду справ про адміністративні правопорушення, то встановлюватиметься, що під час дії воєнного стану, якщо відсутня об'єктивна можливість розгляду справи про адміністративне правопорушення в строки, передбачені законом, строк розгляду справи зупиняється органом (посадовою особою), уповноваженими розглядати таку

справу. Зазначимо, що перелік обставин, які вказуватимуть на відсутність об'єктивної можливості розгляду справи, не передбачений законопроектом № 7404, тож це питання суд буде вирішувати в кожному конкретному випадку на власний розсуд, беручи до уваги певні обставини. Наступне: стаття 335 встановлюватиме, що під час дії воєнного стану, якщо відсутня об'єктивна можливість розгляду скарги на постанову у справі про адміністративне правопорушення, апеляційної скарги, заяви про перегляд судового рішення Верховним Судом у законодавчо встановлені строки, такий розгляд має бути здійснено впродовж розумного строку.

Окрім цього, під час дії воєнного стану перебіг строку давності виконання постанов про накладення адміністративних стягнень, встановленого статтею 303 Кодексу (зокрема, цією статтею визначено, що не підлягає виконання постанов про накладення адміністративного стягнення, якщо її не було звернуто до виконання протягом трьох місяців із дня прийняття) зупиняється до дня припинення або скасування воєнного стану. Також важливою зміною стане те, що за наявності обставин, які ускладнюють виконання постанови про накладення адміністративного стягнення у вигляді громадських робіт чи адміністративного арешту або роблять її виконання неможливим, суд зможе відстрочити її виконання до дня припинення або скасування воєнного стану. Статтею 332 регламентуватимуться особливості провадження у справах про адміністративні правопорушення. Так, визначено, що під час дії воєнного стану, якщо наявні обставини, що унеможливають присутність особи, яка бере участь у провадженні у справі про адміністративне правопорушення, така особа може брати участь у цьому провадженні в режимі відеоконференції з використанням власних або доступних технічних засобів. Водночас підтвердження особи, яка бере участь у провадженні у справі про адміністративне правопорушення, здійснюється із застосуванням електронного підпису, а якщо особа не має такого підпису—в порядку, визначеному Законом України «Про Єдиний державний демографічний

реєстр та документи, що підтверджують громадянства України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» або Державною судовою адміністрацією України [2].

Висновок.

На мою думку, цей закон є фіктивним і норми, які мають спростити процедуру провадження для громадян, виїхавших за межі країни навпаки її ускладнюють, у зв'язку з тим, що судочинство (в особі уповноважених органів) і громадяни могли б зловживати недосконалістю цього закону, тому не слід його приймати.

Список використаних джерел:

1. Видавництво «Юридична практика» 1997-2022.
2. PRAVO UA, видавництво «Юридична практика» від 29.07.2022 р.

The report examines the peculiarities of administrative proceedings in cases of administrative offenses under martial law. Conclusions and recommendations are offered regarding the improvement of such proceedings and the provision of human and citizen rights in Ukraine.

Key words: draft law, administrative offenses, proceedings, administrative penalties, terms, martial law.